



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hviſs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LXXXVIII. An Christo Festi dies sint celebrandi?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

Constantini, teste Eusebio lib. 6. hist. c. 9. *Alexander Ierosolymam adorandi, & locorum Sanctorum videndi causa properavit.* Quem S. Martyrem Centuriatores oppidò laudant. De Ierosolymitana peregrinatione ante Constantinum vide *Billar. l. 3. de Sanctis c. 8.* Ibidem de Romana ad Limina Apostolorum. Et eas Deo gratas accidisse, miracula subinde testabantur.

3. Nec utilitates desunt certæ multis: 1. Ut, maior Dei honos ac Sanctorum in terris. 2. Laboriosior pœnitentia ad maiorem satisfactionem. 3. Deuotio insignior ex præsentia loci, Sancti, aut rei sacræ; cuius honori fit peregrinatio.

I. LUTHERO-CALVINISTÆ communiter ac certatim VOTA Sanctis facta derident, ac idololatriæ insimulant plerique omnes. Salsissimè verò ac blasphemè Erasmus in *Colloquio Naufragium*.

AUTOR. Longè secius Patrum Sanctior Antiquitas. Testis Euseb. libr. 13. præparat. Euang. c. 7. *Nos vere pietatis milites, ut Dei Amicos honorantes ad monumenta illorum accedimus, Votaque illis facimus tanquam viris Sanctis, quorum intercessione ad Deum non parum iuuari profitemur.* Manichæus Faustus apud S. August. lib. 20. c. 3. *contra Faust.* sic obiicit: *Idola vertistis in Martyres, quos Votis similibus colitis.*

DICES Votum est actus religionis, solum Deo debitum; ut & iuramentum, & Sacrificium. Num. 30. Deut. 31. Iel. 19. *Vota vouebunt Domino, & soluent.*

I. RESPONDET D. Tho. 2. 2. q. 88. a. 5. Promissio Sanctis aut prælato facta est materia Voti: at quæ fit Deo, est formale votum. Ut Sancto promitti-

tur peregrinatio ipsa; at Deo, seeam impleturum. 2. Caietanus ibid. aliter: Sanctis vouetur non quæ creaturis, sed quæ Deus in eis habitat per gloriam: ita ut voueatur Deo in Sanctis. Ceu maledicta in Sanctos, tendunt in ipsum Deum.

Et Vota ea terminantur in Deum laetificis; at in Sanctos quoque dulcificis: id est, in Deum, ut Principium primum; in Sanctos, ut in mediatorem. Unde Votum vox est generalis, diciturque analogicè, Deo propriè & principiter; Sanctis secundariò & mediè.

Sicut autem votum fit Deo ad honorem, non ad utilitatem Dei, sed nostram, sic & Sanctis, tanquam Diis per participationem gloriæ; in qua securi & confirmati æternant.

Q V Æ S T I O LXXXVIII.

An Christo licitè FESTA sanctiantur?

LUTHERO-CALVINISTÆ, conspiciunt in hisce: 1. Festiuare, iuris esse Diuini ac naturalis. 2. Ius id determinatum à Pastoribus & Plebe. 3. Determinatum ad dies certos non obligare in conscientia per se: 4. Nec dies reddere determinatos Sanctiores. 5. Sanctis, Eucharistia; &c. dies consecrare, nefas. Vide in mea *Genealogia par. 1. q. 50.* In *Mentice Antipap. p. 1. q. 8.*

AUTOR. His contraria, (excepto primo) temper asseruit Ecclesia Dei.

I. *Vllum agere festum Veter. Testamenti cum Iudæis, nefas Christiano.* 1. Quia Rom. 14. Gal. 4. Col. 2. Paulus Iudæizantes coarguit Ebionitas. Mentuntur igitur Magdeburgenses *Cent. 1. lib. 2. cap. 6.* Pau-

Paulum indifferentem Sabbatum, Dominicamque coluisse. 2. Quin in Concilio Laodic. *Can. 29.* iudaizantes anathematizantur. Atque, ait *S. Greg. epist. 2. l. 11.* Antichristus Sabbatum est reducturus: quæ ludæorum princeps est ceremonia.

II. *Festi dies, ob Mysterium, non solum ob politicum ordinem, coluntur, uti cæteris Sanctioribus, parsque divini cultus.* I. Quia Dominica celebratur ob mysterium Resurrectionis, teste *Aug. epist. 119.* & *Caluino Instit. lib. 2. cap. 8.* Et non ob ordinem politicum.

RESPONDET *Caluinus* bifariam. I. Dominicam coli, quod monet, resurrectione ab litas esse figuras.

AT hoc, etsi falsum; tamen & mysteriosum est, & significativum: Ergo sibi contradicit ipsi.

2. Atque Ecclesiam nolle servituti subiacere diei; neque improbatum, si alium elegerit diem.

AT, I. Hoc insolentissime novatorum est.

2. Quia Omnia de Christo festa sunt mysteriosa; & ab ipsis *Luthero-Caluinis* observantur præ aliis diebus festiui. Descendant autem inde ab Traditione Apostolica: teste *Augustinum epist. 118. & 119.*

3. Quia dies festi à *S. Patribus* dicuntur Sacri Mysteriosi, religiosi.

4. Quia, Si solum ratione politicæ dies distinguerentur, non foret factus nefasto, nec festus festo solennior; sed æquales essent omnes: Non sunt autem æquales ipsismet novatoribus; neque *S. Patribus*.

5. Quia, Observatio festorum, *Exod. 20.* ad Dei cultum pertinet ex præcepto

Decalogi: ergo & dierum discrimen est ex præcepto, quoad substantiam: etsi quoad determinationem dierum sit humanæ dispositionis.

6. Demum quia, *Christus* nascens consecrauit locum, moriens crucem, resurgens tumulum; Cur non & dies, quibus ea contigerunt? Si aræ, templa, locaque sint sancta & domus Dei; cur non & dies sancti dicantur?

III. *Ecclesia iuste obligat conscientias præcepto festorum, etsi contentus, aut scandalum absit.* In præcepto autem continetur auditio Missæ; (siue, ut placet *Sectariis*, præsentia apud Cœnam) & Vacatio ab opere servili. I. Quia, Festi observatio est iuris divini: ergo determinatio quoque necessaria erat; & hæc item observatu necessaria: Cæteroquin liceret non servare Dominicam, Pascha &c.

2. Quia, *Esther, cap. 9.* & *Mardochæus* instituerunt festum perenne & rectè. 3. Quia, sic ab exordio Ecclesia usurpavit instituire festa: apud *Bellarmin. lib. 3. de Sanctis c. 10.*

IV. *Fests non tenemur ex peculiari præcepto magis, quam aliis diebus, ad non peccandum; aut ad actum contritionis seu dilectionis Dei.* I. Ita *D. Tho. 2. 2. q. 122. a. 4.* contra *Scotum, Abulensem, Lyranum.* &c. Ratio: quia Ius divinum prohibet opéra propriè servilia externa; at peccata sunt metaphoricè servilia. Præcepta autem intelligi debent propriè.

2. Ecclesia determinavit Divinum ius ad dies certos; & nusquam præcepit actus internos. Quia actus pii sunt finis huius præcepti: at finis non cadit sub præcepto, sed media. &c. Vide *Bell.*

S. Quæ.